

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenomšči nedelje in praznika.

Inserati: Prostor 1 m/m × 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, od 30 m/m višine dalje kupički in uradni oglasi 1 m/m × 2—, notice, poslano, preklici, izjave in reklame 1 m/m K 3—. Poroke, zaroke 80 K. Zenitne ponudbe, vsaka beseda K 2—. Pri večjih naročilih popust.

Vprašanjem gledi inseratov naj se priloži znak za odgovor.

Upravnštvo "Slov. Naroda" in "Narodna Tiskarna" Knafolla ulica št. 5, priljubno. — Telefon št. 304.

"Slovenski Narod" velja v Ljubljani in po pošti v Jugoslaviji:

celoletno naprej plačan	K 300—	celoletno	K 420—
polletno	250—	polletno	210—
3 mesečno	75—	3 mesečno	105—
1	25—	1	85—

"Pri morebitnem povlaščanju se ima daljša naročnačna doplačati."

Novi naročniki naj pošljajo v prvič naročino vedno **zadostno frankovanje**. Na same nismens naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozdrat.

Upravnštvo "Slov. Naroda" Knafolla ulica št. 5, Ljubljana. —

Telefon št. 34.

Doplate sprojemna le podpisane in zadostno frankovana.

Rokopisov ne vrati.

Posamezna številka velja 1'20 K

Poštnina plačana v gotovini.

Kritični koraki.

Kamen za kamnom. Polagoma, a vendar. Raši v počasnejšem, a si gurnejšem tempu, nego v prenaglenih skokih, ki so v državnem življenju izredka od lask. Dosej živimo sicer še od ministerialnih nared. Dietetična hrana zares, pa bodimo si sveti, da bi parlament ne bil izvršil niti tretjine, kar se je storilo. Tako bo našel redni parlament po odelovanju ustave vsaj precejšnjo podlago, na kateri bo deloval, ako bo hotel. Verjetno je, da bo hotel, toda pripravimo se, da bo preteklo dobro desetletje, predno se naše stranke uživé v vsaj približno sprejemljivo parlamentarno tradicijo.

Dospeli smo do razdobia trgovinskih pogodb. Sklenili smo trgovsko pogodbo z českoslovaško republiko, pogajanja z avstrijsko republiko so v najčilejšem teknu v načelijem času nam je pričeti z najvažnejšim sosedom — z Italijanom. Tudi drugod na evropski celini je nastopila doba trgovinskih in gospodarskih zbiljevanj. Vse te že sklenjene in šele koncipirane pogodbe pa se močno razlikujejo od predvojnih pogodb: one vse nosijo nečet provizornosti so le nekaj anticipirani odločki poznejših definitivnih dogovorov. Sedaj že ne zupa sosedu, skrb za lastno eksistenco narekuje še sleherni državi pritrjano opreznost. Vsak gleda nezaupljivo v bodočnost in se omejuje na najnajnejsjo trenutno potrebo. Odtod načelo kratkotrajnega kontingentiranja, ki diči vse te prve poskuse na potu k svetovni trgovini, odtod vsi ti pridržki, kratkoročne pravice odpovedi, te arabesko zamatane carinske in prometne klavzule. Zdi pa se, da spada to k samobrani še vedno desorientiranih narodov in nima najmanjšega opravka z naravnimi načeli. Primum vivere.

V predvojnih časih so imeli pogodbeniki v mednarodnih trgovinskih pogajanih dokaj lažje stališče. Eno, dve leti pred porekom prečne pogodbe je izšel ferman od ministra in nekaj tisoč statističnih peres je neumorno škripalo po trgovskih zvezkah in državnih centralah. Iz ogromnega materiala so strokovna komisija izdelale nekaj statističnih tabel prekipevajočih predlogov in podrobno preresetele cel tucat alternativ. Tako oboroženi so imeli državni zastopniki, dolgoletni praktiki, gladko delo. — Dandanes?

V predvojnih časih so imeli pogodbeniki v mednarodnih trgovinskih pogajanih dokaj lažje stališče. Eno, dve leti pred porekom prečne pogodbe je izšel ferman od ministra in nekaj tisoč statističnih peres je neumorno škripalo po trgovskih zvezkah in državnih centralah. Iz ogromnega materiala so strokovna komisija izdelale nekaj statističnih tabel prekipevajočih predlogov in podrobno preresetele cel tucat alternativ. Tako oboroženi so imeli državni zastopniki, dolgoletni praktiki, gladko delo. — Dandanes?

Fran Govekar:

Svitanje.

(Dalej.)

Razumel jo je in jo poljubil nanja. In vzel ji je šopek iz roke.

»Moj — za spomin, kaj ne? — In ne da bi čakal odgovora, je stopil korak bliže h Krausu. »Zbogom! Pozdravite mi Idrijo!« Je dejal ledeno in mu obrnil hrbet, pritiskajoč si šopek pod nos.

Lavalette je podal komolec Viktorini in jo vedel iz sobe. Murat pa je stiskal Krausu desno ter ga hkratno pehal skozi dveri.

»Poklon gospoj soprog! Pozdrav ravatelju Gerstorfu!« je še zaklical za rudarskim nadzornikom.

Oče in hči sta stopala zopet po stopnicah... Nasproti so jima počasi prihajali v tropah francoski častniki. Kraus je držal klobuk ves čas pod pazduhu in se klanjal in umikal na desno in levo — Viktorina pa je šla po sredi, nikogar ni videla, na njenem obrazu pa se je bleščal žar blaženosti...

In ta prvi sestanek Viktorine in Buonaparte v Ljubljani je bil svitanje bodoče njune skupne sreče.

Osem let kasneje sta se sešla v schönbrunnskem parku in se poshidob nista ločila do katastrofe pri Lipskem. Od 1. 1805. do 1814. je spremiljala Viktorinu moža, ki ga je vzljubila

149

že kot jedva doraso dekle, v malone vseh vojnah s Prusi, Rusi, Spanci, Avstriji, zopet z Rusi in zaveznikimi armadami vse Evropo.

Mnogo je ljubil Napoleon, a najzvestejši ljubimec je ostal med vsemi ženami in dekle Idrilčanki, po slovenski materi in nemškem očetu rojeni Viktorini Krausovi. In v njej je našel svojo najzvestejšo ljubico.

Koncem decembra 1805. leta jo je dal v Schönbrunn slikeki po tedanjem načudnjedščem dunaškem portretistu, vitezu Lampisu: njena doprsna podoba naravne velikosti in v obliki klasične božice Venere se hrani še danes v Obermillerievi zbirki znamenitih slik.

Od 28. julija 1806 pa je ostala Viktorina, baje skoraj neprestano v moški obleki, trajno v Napoleonovi bližini. Doživelja je že njim vse zmage in triumfe na Nemškem, v Avstriji, na Španskem in Ruskem, bila je že njim v Moskvi in na begu preko ledeničnih ruskih planjav, delila je že njim brdkosti porazov ter se ločila od njega šele, ko je bil pregnan na Elbo.

Založil je zanjo kapital 480.000 goldinarjev, tako da je uživala na leto 24.000 gld apanje ter lahko živila v največjem razkošu na Dunaju, Bregencu in kasneje v Solnogradu.

Le par let je bila omogočena z dunaškim dvornim in sodnim odvetnikom dr. Iv. Mih. Schöauerjem, a se je ločila. Ko pa je oskrbnik njenega imetka, c. kr. dvorni svetnik Filip Mainoni, zapravil njen kapital ter izvršil samomor, je zašlo Viktoriji solnce sreče in blago-

stanja za večno. Postala je čudakinja, prenašala je najhuša poniranja ter telesno in duševno potris umrla dne 16. aprila 1845.

Vrlj Kraus kaipa v tistem trenotku ni mislil na bodočnost, nego je bil prav zadovoljen s sedanjoščjo.

Ravnatelj Gerstorf ga je bil odpodal v Ljubljano k centralnemu guberniju protestirat, da bi smeli Francozi še po sklenjenem vojnem premirju odvzeti živo srebro ter sirovi in zmleti cinober iz Idrije. Dalj so ga bili Ital odpeljati ter na konjih, mezgih in oslih odnesli že za nad dva milijona goldinarjev.

Generalni adjutant Morai je bil neverjetno pričazen gospod, ampak za francosko republiko bi bil najrajsi pobasal ves idrijski rudnik ter ga preko Vrhniku odpodal v Trst na francoske ladje.

Francoski komisar Le Noble ni maral torel ničesar čutti, ko mu je ravnatelj Gerstorf dokazoval, da bi bilo pošteno, če bi počakal, kaj odloči gde se usode emerita blaga, mirovni sklep. Le Noble se je bil celo hudo razčačil. Rudnik da je okupirala francoska republika že 22. marca ter je zato brez vsakega dvoma vse erarno blago njena last, se je otresal. Kdo bi se temu upiral, riskira le, da ga kot buntovnika in Izdaljalca postavlja k zidu! In če se poskusi le kolikaj srebra skriti ter odtegniti francoski republiki, da z ognjem in mečem uniči rudnik z mestom vred!

Zlepa torej ne gre. A poskusiti treba vse.

Jadranski dan.

Dne 6. februarja kronajo Italijani s slovesno proslavo aneksije svoje nasilje.

Dne 6. februarja bodo vlhraločja laške zastave in zvonovi cerkva naše Primorce zaznam vabil k proslavi, ker, četudi odvisni od novih gospodarjev, bodo imeli naši podjarmenci rojaki pogum in možnost, da z molkom protestirajo proti nasilju.

S tem pa nam nalagajo oni dolžnost, da je 6. februar tudi za nas poimenben dan. In če smo rodoljubni, če smo horci za svobodo, potem bomo sami spoznali pomen tretjega usodeljnega datuma in sami od sebe stvorili vse, da postane 6. februar »Jadranski dan Jugoslavije.«

Kakor Vidov dan pri Srbih, tako mora postati Jadranski dan pri nas dan narodne žalosti, pa tudi sveto prisegje naše neomahljive zvestobe do odtrganih bratov.

Vidov dan je dal Srbi silo, da so zmagovito prenesli stoletja na večjo Golgato trpljenja, kar jo pozna zgodovina. Jadranski dan mora nam dati silo, da zmagovito komčamo tudi poslednje trpljenje.

Vidov dan je dal Srbi silo, ker je slonen na narodni pesmi, ker ni bilo Srba, ki bi tudi v načeljih prilikah ne častil tega dneva. Jadranski dan mora dati nam enako silo, ker sloni na globoki zavesti nas vseh, ker ne smre biti Jugoslovena, ki bi ne praznoval tega dneva.

Zato pripravljajte se na Jadranski dan, zato delajte za njegovo silo, zato ne opustite ničesar, kar mu bo v slavo.

Na zasedenem ozemljiju bodo razvite trobojnice proslavljale nasilje, pri nas morajo črne zastave označiti bodočo zmago.

Na odtrganem ozemljiju se bodo vrstile nekončljive fraze in laži o osvoboditvici, pri nas morajo shodi po vsej Jugoslaviji povedati, da je to laž.

Tam preko bodo delili nagrade tistim, ki izdajajo nas, pri nas pa zbirajo naša narodnoobrambna društva, da nagradimo one, ki so ostali zvesti nam.

V Julijski Benečiji bodo zatrjevali našim, da je vse končano, da je odpor odveč, naša proslava Jadranskega dne pa jim mora reči, da še ni vseh dni konec.

Tako zahteva interes vsega jugoslovenskega naroda, tako mora biti proslavljen »Jadranski dan.«

Pristopajte k „Jugoslovenski Matici!“

Tako je postal Gerstorf nadzornika Krausa v Ljubljano, da poskusi vendarle rešiti državi kar in kolikor največ mogoče. In premeteni Kraus je vzel s seboj hčerko Viktorino samo zato, da je prikril pravi namen svojega potovanja. V ljubljanske šole je pelje, je delal, in v munkski samostan jo odda v oskrbo in prehrano. Odrasla je Idrijski šoli in na se mikla in Ilka poslej še v odlični družbi ljubljanskih plemkinj.

In prejšnji večer sta dospela v Ljubljano ter se nastanila v podstrešni sobici na ulični strani pri »Divjem možu«. Dopoldne sta si hoteli ogledati mesto, a zašla sta med množico pred Škofjskim dvorcem, videla Euonaparta ter celo govorila z njim.

»Dobre, izvrstno!« je menila Kraus dlan ob dlan. »Skljecujem se lahko na ta preljubevni sprejem pri najvišjem gromovniku in povem, da sem dve noči zapored krokal z generalom Muratom: včinkoval mora, in Gerstorf bo z mojo diplomatsko misijo zadovoljen!«

Stopala sta po Špitalski ulici, oba razigrano zamišljena, oba žarečih obrazov, oba polna upov in načrtov.

»Ah, comme il est laid ce petit crapaud!« se je zasmehal Kraus. »Cela opica!«

»Fej, papa! Saj si res slep ... čisto slep! Najlepši mož je na svetu in moj, moj bo! Boš videl, še par let in pome pride, ti pa boš bogat in srečen! In mama in Anica in vsi boste imeli vsega v izobilju ...«

Iz seje razmejitvene komisije v Mariboru. Vodja deželne vlade dr. Leonid Pitalic se je udeležil včeraj seje razmejitvene komisije v Mariboru. Tekom dopoldneve je prislo do ostrega spora med avstrijskimi in jugoslovenskimi člani razmejitvene komisije. Kakor čujemo, se napoti razmejitvena komisija še enkrat na lice mesta, da znova ugotovi meje, ker je nemogoče, da bi nad 10.000 zavednih Slovencev pripadol Avstriji. Dr. Leonid Pitalic je odpotoval z večernim vlakom v Ljubljano.

Ljubljansko vsečilišče. V zimskem semestru 1920/21 je bilo vpisanih skupno 1068 (43 izrednih) slušateljev in 43 (13 izrednih) slušateljic. Od teh je vpisanih na filozofski fakulteti 154 rednih in 20 izrednih slušateljev ter 12 rednih in 13 izrednih slršateljic. Na juridični fakulteti 364 rednih in 17 izrednih slušateljev ter 5 rednih slušateljic. Na medicinski fakulteti 96 rednih in dva izredna slušateljev ter 10 rednih slušateljic. Na tehniki 314 rednih in 4 izredni slušatelji ter 3 redne slušateljice. Bogoslovje študira 97 mladeničev.

Iz poverjeništva za kmetijstvo. Vodja poverjeništva za kmetijstvo v Ljubljani dr. Ivan Vrtačnik je imenovan za dvornega svetnika v V. činu razredu, pri istem poverjeništvu pa za visjega gozdarskega svetnika v VI. činu, razredu inž. Vladislav Fasan.

Komisija za ribarstvo. Te dni mudila se je v Ljubljani komisija poslanca od ministrstva poljoprivrede in voda iz Beograda, da prouči ribarske odnose v Sloveniji in nabere material za enotni državni okvirni ribarski zakon. V komisiji so se nahajali referent ribarstva v ministrstvu poljoprivrede vsečiliški profesor Mihajlo Petrovč, profesor zagrebške biološke centrale dr. E. Rössler in inspektor ministrstva poljoprivrede Marko Mojsilović. Zglasili so se pri poverjeništvu za kmetijstvo in pri Kmetijski družbi, ki začasno vodi posle blvšega ribarskega odbora. Tu se je vršila daljša konferenca, kateri se je pritegnil tudi ribarski konzulent kmetijskega poverjeništva, za slovensko ribarstvo vezenslužni prof. I. Franek.

Popravek. Včerajšnja vest o draginjski dokladu za učitelje, priobčena pomotoma pod rubriko »Iz naše krajine«, spada pod rubriko »Neodrešena domovina«. Centralna vlada v Rimu nakaže učiteljstvu na zasedenem ozemlju novo draginjsko doklado.

Jadranski dan v Mariboru. Iz Maribora poročajo: Dne 6. februarja na dan, ko se bo v zasedenem ozemljiju slovensko proslavila aneksija, bo v Mariboru splošno žalovanje. Prirede cvečilni dan v prid neodrešenim bratom v zasedenem ozemljiju.

Vladna podpora »Glasbeni Matici«. Beogradski listi poročajo, da je vložila »Glasbena Matica« v Ljubljani prošnjo na ministrstvo prosvete, da se ji iz državnih sredstev podpora v znesku 173.000 K.

Smrt vrle narodnjakinje. V Trbovljah je umrla gospa Ana Dimnikova, ki jo je »Družba sv. Cirila in Metoda« štela med svoje najbolj vnete in vztrajne sotrudnice. Udeleževala se je z navdušenostjo vsake njene skupščine in bila je pravo središče trbovljanske C. M. podružnice. Bila je preprosta kmetijska žena, a odrušljivna Jugoslovenka, zlasti odkar se je udeležila 1. 1910. izleta pevskega društva »Ljubljanski Zvon« v Beograd. Njen pozreb bo v nedeljo ob 3. popoldne. Blag ji spomin!

Izžrebani porotniki za I. porotno zasedanje. Jernej Kušlan, posestnik in trgovec, Kranj, Fran Lonač, tovarnar, Ljubljana, Anton Čepon, posestnik, Horjul, Ivan Birolla, industrialec, Toplice pri Litiji, Miha Iskra, posestnik, Hlebec, Josip Likozar, posestnik, in trgovec, Kranj, Fran Ančič, posestnik in mesar, Dobrunje, Miha Remškar, posestnik, Brezovica, Janez Bukovec, posestnik, Vaše, Anton Košir, posestnik in trgovec, Kovor, Vinko Košir, posestnik in trgovec, Bistrica pri Tržiču, Fran Poljanec, čevljar, Šebenje, Miha Podboršek, posestnik, Ježa, Fran Smajlek, posestnik, in ključavnica, Jesenice, Josip Jakopič, trgovec in posestnik, Ljubljana, Fran Grad, posestnik in goštilničar, Zg. Kašelj, Ivan Kržan, trgovec, Vrhnik, Fran Kočevar, posestnik in gostilničar, Vrhnik, Gabrijel Eržen, posestnik, Zapuže, Rok Čepelnik, posestnik, Vižmarje, Fran Babnik, posestnik in strojar, Zg. Kašelj, Karel Novak, kamnosek, Podgora, Anton Modic, posestnik, Vrbljene, Vaščelin Samotorčan, posestnik, Sap, Vladimir Franke, trgovcev, Ljubljana, Ivan Ogrin, veleposestnik, Daljna vas, Ivan Pogačar, posestnik in čevljar, Predtev pri Radovljici, Miha Sajovic, posestnik, Olševk, Valentini Rihar, posestnik in usnjari, Pristova, Jožef Mulej, posestnik, Potok pri Kranjski gori, Miha Plaibes, čevljar, Križe, Janko Baloh, trgovec, Ljubljana, Fran Globočnik, posestnik, Globoko pri Radovljici, Josip Lončar, posestnik, Ljubljana, Josip Bernik, kostilničar, Vižmarje, Fran Kuralt, posestnik, Šenčur. — Nadomestnički porotniki: Ivan Komar, posestnik in trgovec, Fran Keber, urar, Josip Vrhovec, posestnik, Martin Rovšek, fotograf in posestnik, Josip Rojnik, posestnik in krojač, Jakob Trček, pek in posestnik, Josip Presker, trgovec, Makso Salokar, tovarnar in posestnik, Ivan Lenassi, trgovec, vti iz Ljubljane.

— Poroka. Gosp. Vinko Habjan v Domžalah se je poročil z gd. Roziko Zarnikovo iz znane narodne obitelji v Dobu. Bilo je srčno! — **Usoda »oračev«.** Oslasom uradnega obvestila odtegne »Narodna banka« promet 20-dinarske bankovce, ker

so se med njimi pojavili falzifikati, kar ter ni mogoče razločevati od pravih. Ti bankovci in 10-dinarski (40 K) so vživali med prebivalstvom splošno in trdno zaupanje. Ludski humor jim je nadel lepo doneče naslove: »orači« (80 K) in »kovači« (40 K). Kmetje naši so bili ponosni na ta denar, češ: »Orači in kovači! To le naš denar!... V prometnem in trgovskem občevanju so kinjeti rabili za prodajne cene posebne izraste, zlasti pri konjarijih in konjiskih mešetarjih so bili »orači« zelo v čilih. Nekateri so konje ali drugo živilo celi sami takole: »Dvesto oračev in petdeset kovačev!« (18.000 K). Dočim se je val razburjenje zaradi falzifikatov v Ljubljani znatno poleg, se je ta val prenesel na kmete, posebno na ljubljansko okolico in Gorenje. V ranih junijih urah, skoraj že ob 6. prihajajo ljudje pred poslopje »Narodne banke« in se postavlajo v vrsto. Do 8. junija se zbere vedno vsak dan okoli 500 oseb brojča množica. Tvorijo se posamezne skupine, ki pregledujejo svoje »orače«. Skoro vsak je trdno prepričan, da so pravi, kar je povsem verjetno, kajti med 1000 bankovci se najde v večjemu en falzifikatu. Ker dalej banka zelo kulantno in pravilno postopa, ne prihaja do absolutno nikakih incidentov. Včeraj je bankska izmenjava okoli 500 strank za poldružni milijon dinarjev oračev, med temi je bilo le 57 falzifikatov. Danes je pred banko občajna slika. Ljudje, po vecini kmetje, stoje v dolgi vrsti. Umestno bi bilo, da bi se na deseli poverila zamenjava denarnim zavodom ali pa davčnim uradom, da bi se tako kmečkemu prebivalstvu priznalni z velikimi stroški združeno »romanje« v Ljubljano. Tudi županstva in politične oblasti naj bi primerno uplivale na ljudske maso.

Poklic in patrliotizem. »Jugoslovenski Lloyd« piše: »V življenju in družbi je obilo raznih poklicev, ki nalačajo ljudem razne dolžnosti, katere morajo vršiti. Vsako izvrševanje poklica pa mora biti v nekakem skladu z moralom napram sebi, družbi in državi. Vsi kot državljan imamo dolžnost, da ščitimo interes države in njen spas in dobrobit je načinščak. Kajti med 1000 bankovci se najde v večjemu en falzifikatu. Ker dalej banka zelo kulantno in pravilno postopa, ne prihaja do absolutno nikakih incidentov. Včeraj je bankska izmenjava okoli 500 strank za poldružni milijon dinarjev oračev, med temi je bilo le 57 falzifikatov. Danes je pred banko občajna slika. Ljudje, po vecini kmetje, stoje v dolgi vrsti. Umestno bi bilo, da bi se na deseli poverila zamenjava denarnim zavodom ali pa davčnim uradom, da bi tako kmečkemu prebivalstvu priznalni z velikimi stroški združeno »romanje« v Ljubljano. Tudi županstva in politične oblasti naj bi primerno uplivale na ljudske maso.«

Zopet nož! Isti večer, ko se je v Pudobu odigral tragičen dogodek, je pa v bližnjem Babnem polju na cesti proti Prezidu sunil kmetski fant Jože Klimp na vozu sedečega 63letnega starčka Franceta Lipovca dvakrat v vrat, mislec, da je negov Lubavni tekmev. Starček se boril s smrtnjo! Na drugačed vedno ložko dolino vpliva tihotanost.

Tativna. Trgovki Ante Čepon v Prešernovi ulici je neznan in zelo razčiran, da odnesel ponoči iz blagajne »National« 2700 K. Pravijo, da sta ji denar odnesla dva mladeniča, ki sta ti bila prišla za novo leto »vočite«. — V Kolinski tovarni so bile zelo številne tativne žarnice. — Delavki v tovarni Ivan Šibie, stanovci v Rožni dolini, je bilo za 6230 K razne zlatnine ukradeno. Tat je bil zelo usmiljen, ker je pustil znaten del zlatnine nedotaknjene.

Poškodbota. Na parni žagi lesno-industrijskega podjetja »Jelendol« je velik hlad stril drvarju Francu Tekavec iz Rakitnice pri Ribnici desno noga. Prepeljali so ga v ljubljansko javno bolnico.

činko, 2. tujca; čez 70 let 1 domačin, 2 domačinki, 2 tujca. Oboleli so za davčo 1, ki je bil oddan v bolnično in za škrlatinko 1, ki je postal v domači oskrbi.

— Iz Vojnika pri Celju smo prejeli to-to pismo: Vaš e. list je dne 16. t. m. priobčil dopis iz Vojnika pri Celju, v katerem se meni odloča, da sem na nekem shodu javno izjavil, da sem nemčur. Vsi ti napadi, ki jih gotovi ljudje iz osebne mriznje proti meni utiščajo v razne časopise, ne spremene na mojem narodnem značaju prav ničesar. V razdrapanih vojniških razmerah pa še dolgo ne bo potrebnega reda in emotne smeri, kdor hoče kot na rodniški temu cilju služiti, bo osebno preklanjanja po časopisih raje opustil. Naglašam, da je očitanje popolnoma neovršljivo in da izvira iz osebnega maščevanja. Julij Kovačič, trgovec in čeb. gerent v Vojniku.

— **Umor v Lipi.** Dne 2. t. m. našlo se je blizu občine Lipa v malem gozdu poleg poljske poti iz Lipe proti Gančanom truplo neznanje umorjene ženske. Truplo je 145 cm dolgo in srednje reje. Nasje v 4 kitah so kostanjevale, sprejeli nad čelom boli svete barve. Oči sive ali svikaste barve. Roki in nogi so nenačadno majhne, vendar je koža na dlani rok nekoliko žuljava in zgubana. Obraz je enakomeren. Pri truplu našli ste se dve spodnji krili, eno iz belega domačega platna, dolgo 73 cm, v katero je vtkan v vrstah od pasa proti tal več rdečih četverokotov v velikosti 5 mm. Krilo je na več krajih zakrapno, deloma so krpe iz rdeččrtečnega blaga za žimnice. Drugo krilo je iz belega navadnega šifona, dolgo 64 cm. Obe krili sta precej obnoveni. Kdor bi zamagal vrat, mislec, da je negov Lubavni tekmev. Starček se boril s smrtnjo! Na drugačed vedno ložko dolino vpliva tihotanost.

— **Zopet nož!** Isti večer, ko se je v Pudobu odigral tragičen dogodek, je pa v bližnjem Babnem polju na cesti proti Prezidu sunil kmetski fant Jože Klimp na vozu sedečega 63letnega starčka Franceta Lipovca dvakrat v vrat, mislec, da je negov Lubavni tekmev. Starček se boril s smrtnjo! Na drugačed vedno ložko dolino vpliva tihotanost.

Tativna. Trgovki Ante Čepon v Prešernovi ulici je neznan in zelo razčiran, da odnesel ponoči iz blagajne »National« 2700 K. Pravijo, da sta ji denar odnesla dva mladeniča, ki sta ti bila prišla za novo leto »vočite«. — V Kolinski tovarni so bile zelo številne tativne žarnice. — Delavki v tovarni Ivan Šibie, stanovci v Rožni dolini, je bilo za 6230 K razne zlatnine ukradeno. Tat je bil zelo usmiljen, ker je pustil znaten del zlatnine nedotaknjene.

Poškodbota. Na parni žagi lesno-industrijskega podjetja »Jelendol« je velik hlad stril drvarju Francu Tekavec iz Rakitnice pri Ribnici desno noga. Prepeljali so ga v ljubljansko javno bolnico.

KULTURA.

Repertoar narodnega gledališča v Ljubljani.

Drama:

Petak, 28. januarja: Školjka. Red B. Sobota, 29. januarja: Sen kresne noči, v opernem gledališču, ob dramskih enah. Red C.

Nedelja, 30. januarja: Školjka. IV. abm. Ponедeljek, 31. januarja: Cvrček za pečjo. Red C.

Opera:

Petak, 28. jan.: Rigoletto, red D. Sobota, 29. jan.: Sen kresne noči, drama predstava, red C.

Nedelja, 30. jan.: Fra Diavolo, mladinska predstava, ob 3. pop., izven. Ponедeljek, 31. jan.: zaprto.

Javno predavanje na univerzi se bo vršilo v nedeljo, 30. t. m. ob 10. uri dopoldne. Predaval bo g. univ. prof. dr. Izidor Cankar: **Kaj je umetnostno pomembno?**

Koncert »Glasbeni Matice« se ponovil ob značilnih cenah v pondeljek 31. t. m. Ker je bil program I. koncerta nekoliko preobrežen, odpade pri reprizi nekaj točk. Koncert se začne ob pol 8. uri zvezcer. Posetnikom »Umetniške noči« je s tem omogočeno, da se je pravčasno udolže. Vstopnice za koncert se dobavijo v Dolencu v trafiki (Prešernova ulica) in na večer koncerta pri blagajni v Unionu.

Gostovanje Hudozestvenega teatra. Narodno gledališče v Ljubljani je sprejelo ponudbo »Umetniškega gledališča« za sestdnevno gostovanje. »Umetniško gledališče«, ki se mudi še vedno v Zagrebu in igra tam z vse večjim in večim uspehom, dospe v Ljubljano 5. februarja. Semkalj pride vse družbo. Zato bomo videli tudi izreki pri zadnjem gostovanju zavoljno prevelikega aparata niso bile izvedljive. Med drugim bodo igrali scene iz romana Dostojevskoga »Bratje Karazin« in »Torej Izgubi mandat!« Klerikalci in hrvatski zajedničarji so sklenili, da se ne pokrene temu zaključku. Tudi Stojan Protic ne bo prisegel. Vsi ti torej Izgubi mandat! Za vse te mandate se razpišejo naknadne volitve. Ker ni mogoče, da bi se na taknakadnem volitvam mesto poslancev, ki so izgubili svoj mandat, pozvalo samo one volilce, ki so prvotno glasovali za te poslance in sicer z enotnim razlogom, ker se ne ve, kdo je glasoval za nje, se bodo naknadne volitve vršile prav tako kakor prve, to je na podlagi proporcija, kar pomenja toliko, kakor, da dobre klerikalci v Sloveniji, ki so dobili tri zadnjih volitvah izmed 40 mandatov 14, pri nadomestnih volitvah sami 8 poslancev. Protiklerikalne stranke bodo s to »pametno klerikalno politiko« gotovo zadovoljne.

Slovenska Šolska Matica. Za leto 1920. bo izdala SSM teles publikacije: 1. »Posebno učoslovje slovenskega učnega jezikov v osnovni šoli.« Za učiteljev prirred Fr. Fink. — 2. Dr. Ljudevit Pivko in Adolf Schaub: »Telovadba, Razlagi telovadne teorije in na-

vodilo k vodstvu telesnih vaj po Tyrševem sistemu.« — 3. Letopis s tole-vsebino: Dr. K. Ozvald »Jan Amos Komensky.« (Ob 250letnici njegove smrti.) — J. Schmoranz »Henrik Schreiner.« — A. Vales »H. Schreiner kot prirodopisec in prirodnoslovec.« — Ljud. Crnej »Nekoliko osebnih spominov na ravnatelja Schreinerja.« — Dr. R. Molé »Ivan Krušec.« — Slika ravnatelja Bežka. — Dr. Franec Veber: »Bežek — slovenski psihologe.« — Dr. Ljud. Pivko: »Učni načrt za šolsko telovadbo nižje stopnje.« — Dr. Ljud. Pivko: »Učni načrt za telovadbo v deskih meščanskih šolah.« — Dr. M. Kovačič: »Poročilo o SSM za leto 1920.« — Jakob Dinnik: »Imenik članov in seznam izdanj knjige bo izšel v poseben brošuri in na Letopisu, kakor je bilo do zdaj navada.« — Igo Gruden: »Pod Šempoljem.« — Ivo Sorli: Epilog »Gospo Silviju.« — Alojzij Grdinik: »Simona Gregorčiču.« — Marija Kinetova: »Zamah.« — France Veber: »Bergsonova teorija smesnega.« — Alojzij Grdinik: »Žaris in žglo.« — Dr. Avgust Žigon: »Korytkova pogodba z Blaznikom iz leta 1888.« — Pastuškin: »Tomjeve Tine mlada leta.« — Igo Gruden: »Pod Šempoljem.« — Alojzij Grdinik: »Moderna francoska lirika.« — Miran Jarč: »Pesen ob Čajcu.« — Pastuškin: »Vrni se!« — J. A. G.: »Cimpermanovega krog.« — Ivan Albret: »Tomjeve Tine mlada leta.« — Igo Gruden: »Pod Šempoljem.« — Alojzij Grdinik: »Slovenska knjiga 12. Številka je izšla z naslednjo vsebino: Jano Glaser: »Božič.« — Ivan Zorec: Frančka. — Miran Jarč: »Pesen ob Čajcu.

Francija falirati. Ako falira Nemčija, naj briga to n.o. Treba voliti med jednim in drugim slučajem, Lloyd George ne verjame prav, da bi mogla Nemčija vse izvršiti tako, kakor hoče Francija. — Konferenca hiti s svojim delom, da se čimprej snide zopet v Londonu, kjer pride takoj na vrsto grško-turški problem.

ZA DOLOCITEV MEJ RESKE DRŽAVE

— Rim, 27. jan. Rektor Polli z Reke je imel včeraj prvi sestanek s senatorm Salato, šefom centralnega urada za Julijsko Benečijo, na katerem sta se dolgo razgovarjala o mejih reske države. Gre v glavnem za Deltou in Baros, ki ju hočejo Italijani priklopiti Reki v Škodo Jugoslavije.

KOMUNISTI SO SE POLASTILI TISKARNE IN UREDNIŠTVA »LAVORATE«.

— Trst, 27. jan. Včeraj zvečer so se polastili komunisti tiskarne in uredništva »Lavorator«. Prišli so v času, ko ni bilo navzoč redakcijsko obsoje, v dveh skupinah. Ena je zasedila uredniške in upravne prostore, druga tiskarno. Stavci so izrekli svojo solidarnost z uredniku in odšli iz tiskarne. Komunistično akcijo so vodili Tantar, Gavšček in Calligaris. »Lavorator« ni izšel.

ITALIJA ZAHTEVA RAZOROŽENJE BOKE KOTORSKE

— Rim, 27. januarja. Kakor sledi Iz poročila v listu »Idea Nazionale«, se ni še izvršila izmenjava ratifikacijskih listin radi tega, ker Italija zahteva razorozjenje Boke Kotorske. Sklicuje se na prijatljškega duha, ki preveva zapallsko pogodbo in ki naj pomaga Italiji še nadalje, da bi Jugoslovemu povsem razorozili Boko Kotorsko in bi se ne smeli posluževati v vojaške svrhe vojnega arzenala v Titvu. Tudi bi Jugoslavija ne smela pomočevati svojih pomorskih sil. Anglia in Francija sta po italijanskih zatrdirilih na strani Italije, beogradska vlada pa je stavljeno zahtevo odklonila.

MED FAŠISTI IN SOCIJALISTI.

Firenze, 27. jan. Fašisti so naskočili tiskarno soc. lista »Difesa« ter jo zažgali. Škoda je velika. Ognjegasci so mogli priti bližu prepozno. Proglašen je splošen štrajk. Iz Ferrare in še drugih provinc prihaja nova poročila o budih bojih med fašisti in socijalisti.

★

Sokolsko.

— Sokol I. priredi dne 1. februarja t. l. ob 8. zvečer v veliki dvorani hotela »Union« svoj redni letni pleš. Sodeluje kompletni orkester Sokola I. pod vodstvom br. Pahorja. Vstopnina: za člane proti izkaznici 6 dinarjev za celano 10 dinarjev za osebo. Oblike temna. K obilni udeležbi vabi odbor.

— Na občnem zboru ljubljanskega Sokola, ki se je vršil dne 23. t. m. je bil izvoljen naslednji odbor: starosta dr. V. Murnik, podstarosta B. Kajzelj, načelnik B. Poženel, z odbornimi pa: F. Ahčin, J. Biber, J. Deu, L. Franke, L. Fuchs, A. Gnidovec, dr. M. Kamčič, V. Kovac, J. Kramar, Fr. Krapež, J. Miklič, J. Mulaček, P. Skale in Fr. Trtnik.

— Sokolski tisk. Vsa bratska društva ponovno opozarjamamo na agitacijski tezen za sokolsko časopis, ki se nai zaveda, kako velikega pomena je načrt za razširjenje in poglobitev sokolske ideje, vsled česar naj žrtvuje vsak član sokolskega društva kolikor je v njegovih moči, da bo uspehl tega tedna tem veči. Vsako društvo naj določi več brarov in sester, ki naj nabirajo naročnike za sokolsko časopis, ostale brate in sestre pa naj pozovete, da jih pri tem delu podpirajo. Vsako društvo naj bi priredilo tudi primerno sokolsko predstavitev, katere čisti dobitek se naj porabi za naročnino sokolskih listov in za nabavo sokolskih knjig za društveno knjižnico.

Turistika in sport.

— S. k. »Primorje« opozarja vse člane kluba, da se zanesljivo udeleži sestanka, ki se vrši v nedeljo, dne 30. t. m. ob 10. uri dopoldne v igralni sobi kavarne »Zvezda«.

— Sportnike opozarjamamo, da je treba pismene prijave za tekmo v držansku na Bledu (nedelja 6. februarja) naslovitvi najkasneje do 2. februarja na »Sportno Zvezco« v Ljubljani, Narodni dom. Zadnji termin za sankaške tekme v Boh. Bistrici, nedelja, 18. februarja je določen na 10. februarja. Prijav brez prijavnine, ki je objavljena v »Sportu« se ne upošteva. Sportna zveza.

— Vremensko poročilo iz Bleja dne 25. t. m. Vreme južno, toplina zj. ob 8. plus 5° C. Led na lezerni popoloma izginil. Ako se vreme ne izpremeni in ne pritegne huda mrzja, ni upati na drsalno tekmo, določeno na 6. februar.

— Sport. Kdor še ni dobil priznance in kolajn od »Sportnega tednca«, naj

jih pride iskat v pisarno »Sportne zvezce«, Narodni dom I. nad. od 8.—6. ure popoldan. Sportna zveza.

Društvene vesti in prireditve.

— Vstopnica za II. Čajanko (sobota, 29. t. m.) Zenskega telovadne društva v Ljubljani ima v predaji trgovina Skof, Dunajska cesta. Vabilo centeno članstvo, da se odzove v čim lepšem številu.

— II. Umetniška noč Ljublj. pod. odbor udruženja gledaliških igralcev priredi v spodnjih in zgornjih prostorijah Narodnega doma velikansko redukcijo trije orkestri. V Zvonovi dvoranah doseđaj prvič v Ljubljani »igralcica«. Za to potrebne stvari prispo te dni iz Zagreba. Ves Narodni dom se preuredi, tako da bo izgubil svoje navadno lice. Rekord bo dosegla mala dvorana, ki se spremeni v indijsko pagodo s posebno indijsko godbo. II. umetniška noč bo presegala vse prejšnje prireditve več let nazaj. Ves denarni obrat te noči prevzame 12 bančnih uradnikov. Predbilježje na vstopnice: vsak dan od 2. do 6. v pisarni Udrženja v dramskem gledališču. Vstopnina 80 K velja za vse prostore.

— Pokrajinska zveza društev hišnih posestnikov za Slovenijo v Ljubljani ima sejo delegatov v ponedeljek, dne 31. t. m. ob 2. popoldne v posebni sobi hotela »Slone«. Razun drugih velevaržnih stanovskih zadev se bo razpravljal o novi stanovanjski naredbi, povisjanju stanarin in o raznih predlogih v odpravo stanovanjske bede. Vsako društvo hišnih posestnikov naj k seji pošte vse ali vsaj enega odbornika, iz mest in večjih krajev, kjer društva še ne obstajajo, pa naj hišni posestniki sami določijo in odpodjetijo svojega zastopnika. Radi ureditve naših obupnih razmer in spopolnitve organizacije, je polna udeležba neobhodno potrebna. Predsedstvo.

— Lovski ples. Lovski ples, ki se vrši na Svečnici, dne 2. februarja v vseh prostorijah Narodnega doma, bo najlepša prireditve vse letošnje plesne sezone. Vabil se ne bo nikomur razpoljil. Pridaje naj vsekdo, komur je nemotena in neovirana zabava ljuba. Ker se vrši na Svečnici popoldne, občni zbor Slovenskega lovskega društva, imajo vsi člani omenjenega društva polovično vožnjo.

— Predprodaja vstopnic za lovski ples se vrši v trgovini Kette v Ljubljani.

— Veliki pustni korzo. »Slavčeva« maskarada se vrši na pustno nedeljo, dne 6. februarja t. l. v veliki dvorani in stranskih prostorij hotela Union in ne v Nar. domu, kakor je bilo prvotno posmotoma poročano. Ta prireditve bo vsekakor ena izmed največjih te vrste v tem predpustu. Naslov maskarade daje priliko za nastop raznovrstnim maskam in skupinam kakor tudi nemaskovanim; tako, da bode imel vsak udeleženec izeden užitek.

— Zadruga krojačev, krojače, modisti in naznanja, da se vrši pomagalska preiskušnja dne 15. februarja t. l. Preglasi se sprejemajo do 1. februarja t. l. V zadružni pisarni, Gospodarska ulica 5. Načelstvo.

— »Akademsko društvo jugoslovanskih tehnikov v Ljubljani« si dovoljuje tem potom izreči svojo najskrnejšo zahvalo vsem velikodušnim darovalcem, ki so ob prilikih tehničkega plesa pokazali svojo naklonjenost gojenemu društvu in tako prisomogli do lepega gmočnega uspeha. Odbor.

Gospodarske vesti.

— Mesečni sejem v Mariboru. Na mesečni sejem dne 25. t. m. je bilo pragnjalo: 105 volov, 4 biki, 143 krav in 9 telet. Skupaj torej 261 glav. Kljub slabemu vremenu je bila kupčija zelo zavrhiva in so bilo cene sledene: voli, pitani kg živo teže 14—16 K, sprednjih 12—14.50 K, plemenski voli 11—13 K, biki 10—12 K, krave debele 13—14 K, srednje 11—13 K, suhe 8—9 K, krave za klobus 7—8.50 K, molzne krave 13—15 K, breje 11—14 K, telice 13 K, teleta 15—16 K. Mariborski ekspotni konzorcij je nakupil 56 glav klavne živine.

— Pokrajinska zveza društev hišnih posestnikov za Slovenijo v Ljubljani ima sejo delegatov v ponedeljek, dne 31. t. m. ob 2. popoldne v posebni sobi hotela »Slone«. Razun drugih velevaržnih stanovskih zadev se bo razpravljal o novi stanovanjski naredbi, povisjanju stanarin in o raznih predlogih v odpravo stanovanjske bede. Vsako društvo hišnih posestnikov naj k seji pošte vse ali vsaj enega odbornika, iz mest in večjih krajev, kjer društva še ne obstajajo, pa naj hišni posestniki sami določijo in odpodjetijo svojega zastopnika. Radi ureditve naših obupnih razmer in spopolnitve organizacije, je polna udeležba neobhodno potrebna. Predsedstvo.

— Lovski ples. Lovski ples, ki se vrši na Svečnici, dne 2. februarja v vseh prostorijah Narodnega doma, bo najlepša prireditve vse letošnje plesne sezone. Vabil se ne bo nikomur razpoljil. Pridaje naj vsekdo, komur je nemotena in neovirana zabava ljuba. Ker se vrši na Svečnici popoldne, občni zbor Slovenskega lovskega društva, imajo vsi člani omenjenega društva polovično vožnjo.

— Predprodaja vstopnic za lovski ples se vrši v trgovini Kette v Ljubljani.

— Pravljenci v Mariboru. Načelstvo.

— g Gospodarski svet. Z odlokom ministrstva za trgovino in industrijo se sklicuje plenarna seja gospodarskega sveta na dan 3. februarja t. l. z načinom dnevnim redom: 1. Predlog ministrstva za trgovino in industrijo o izpremembah in dopolnitvah v naši carinski tarifi. 2. Predlog prometnega ministrstva o izpremembah železniške tarife. 3. Poročilo trgovinskega ministrstva o trgovskih pogodbah. — Gospodarski svet bo zboroval v Beogradu v poslopu razredne loterije (Ulica Vaze Čarapiča št. 22). Prva seja se vrši 3. februarja t. l. ob 10. popoldne.

— g Carina za papir. Na predlog ministra dr. Kukovca je finančna uprava znižala uvozno pristojbino in carino za papir, da se s tem omogoči nabava časopisne papirjev in inozemstvu.

— g Mednarodna železniška konferenca. Minister za promet je odobril dva delegata na mednarodno kon-

ferenco v Parizu, na kateri se bo razpravljalo o novem železniškem tarifu za prevoz potnikov in blaga.

— g Promet s Čehoslovaško. V ministrstvu za promet se bo sestavila posebna komisija, ki bo 8. februarja pričela izdelovali potniške tarife v Pragi za neposredni promet med Čehoslovaško in Jugoslavijo.

— g Enotni blagovni tarifi. V prometnem ministrstvu se izdeluje načrta za izenačenje tarifov za promet z blagom po celi kraljevini.

— g Izvoz drva. Minister za šume in rade je izdal naredbo, ki regulira sekanje drva in izvoz lesa za kuravo. Računajo, da bomo lahko izvozili drva za eno milijardo dinarjev.

BORZE.

— d Zagreb, 27. januarja. Devize: Berlin 251—252, Italija 530—533, London 535—540, Newyork 142—143, Pariz 1030—1060, Praga 188—193, Švedska 0—2350, Dunaj 24.15—2425, Budimpešta 0—200, Valute: Dolarji 139—141, avstrijske krone 24—25, carski rublji 62—70, češkoslovaške krone 170—175, funti 0—532, francoski franki 970 do 1000, napoleondori 470—475, nemške marke 231—235, romunski levi 196 do 198, italijanske lire 515—520.

— d Čurh, 27. jan. Berolin 11.40, Hollandia 21.25, Novi Jork 628.50, London 24.18, Pariz 45.30, Milan 23.10, Bruselj 47.50, Kodanj 126, Stockholm 18.25, Buenos Aires 225, Praga 9, Varšava 0.80, Zagreb 4.50, Budimpešta 1.40, Bukaresta 9.20, Dunaj 1.95, avstrijske žigosane krone 1.30.

— d Dunaj, 27. jan. Devize: Zagreb 418—422, Beograd 1680—1700, Berolin 1058—1064, Budimpešta 117.75—119.75, Bukaresta 850—865, London 2257.50 do 2277.50, Milan — Trst 2190—2210, Pariz 4250—4290, Praga 805—811, Sofia 755 do 765, Varšava 78.75—80.75, Čurh 9325—9375, Novi Jork 587—591, Amsterdam 19.750—19.850, Valute: Novi jugoslov. dinarij 1677—1697, francoski franki 4230—4270, švicarski franki 9325—9375, češkoslovaške krone 807.25 do 813.25, madžarske krone 119—121, romunski levi 835—845, bolgarski levi 750—760, italijanske lire 2190—2210, nemške marke 1056.50—1062.50, poljske marke 81.50—83.50, angleški funti 2260, carski rublji 312—318, ameriški dolarji 583—587.

Glavni urednik:
Rasto Pustoslemšek.
Odgovorni urednik:
Božidar Vodeb.

Kuharica, pridna in poštna ščita, se tako spremlja. Ravnatelj se sprejme tudi služkinja za vse hišne dela proti doberici. Naslov pove upravnštvo Slov. Naroda.

20 HP motor
na sesni plin (Sauggasmotor) z novim generatorjem za 7700—K prodam takoj. Obrat 3 karat ceneje kot lokomobil, ca 140—K dnevno. Načelnični obrat AMELIN, Žirinškega cesta 8 (plasmena vprašanja) 501.

Uporavnik (šafar)
zmožen poljedelstva, živilnorještva, vinorještva in vitinarstva ter ki tudi opravlja poljedelska dela, se sprejme na veleposestvu Ed. Suppanz, Pristava.

Oglas. Prva srbska tvornica za izdelovanje vseh v stroku spadajočih izdelkov, ki jih nudi gospodarstvu. Načelnični obrat se ne ozira. Nastop takoj. Vpraša se »Fromet« tehnič. industrijski, Ljubljana, Gradišče št. 9. 564.

Trgovodniška naprava istoimenskega toka (Drehleiter-anlage) 2x220 voltov, 32 KW — 50 PH z Marschalovo ploščo na prodaj in se lahko vidi v obratu. Johannes Heuer, Graz, Maissasse 19. Telegramm Adr.: Alfarad, Graz. 687.

Nudi:
ročavice za dame in gospode, kakor tudi fine črne francoske damske nogavice.

Najfinje francoski parfumi.

O. Bračko, Ljubljana
Dunajska cesta št. 12.

Vizitke, kuverte in pisemski papir s firmo kakor usako-
ursne truge tiskovine ::

„Narodna tiskarna“.

Narodna sprejema tudi „Narodna knjigarna“.